2024/2354

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2354 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

az Európai Unió ügynökségei 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről: teljesítmény, pénzgazdálkodás és ellenőrzés

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Unió ügynökségei 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítéséről szóló határozataira,

— tekintettel a Bizottság által benyújtott, a 2021. évi pénzügyi évre vonatkozó mentesítés nyomon követéséről szóló jelentésre (COM(2023)0384),

— tekintettel a 2022. évi pénzügyi évre vonatkozóan az uniós ügynökségekről szóló éves számvevőszéki jelentésre az ügynökségek válaszaival együtt ([1]),

— tekintettel az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]) és különösen annak 68. és 70. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Euratom-Szerződés keretében létrehozott és az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet 70. cikkében említett szervekre vonatkozó pénzügyi keretszabályzatról szóló, 2018. december 18-i (EU) 2019/715 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre ([3]) és különösen annak 105. cikkére,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére;

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0118/2024),

A. mivel ez az állásfoglalás az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 70. cikke értelmében vett szervek tekintetében fogalmaz meg a mentesítési határozatokat kísérő horizontális megállapításokat, összhangban az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 262. cikkével és a Parlament eljárási szabályzata V. mellékletének 3. cikkével;

B. mivel ez az állásfoglalás az Euratom Ellátási Ügynökség tekintetében is megfogalmaz a mentesítési határozatokat kísérő horizontális megállapításokat, összhangban az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 262. cikkével és a Parlament eljárási szabályzata V. mellékletének 3. cikkével;

C. mivel az uniós ügynökségeknek az egyértelmű európai hozzáadott értékkel rendelkező küldetésekre kell összpontosítaniuk, és e küldetések szervezését az átfedések elkerülése érdekében az uniós adófizetők érdekeit szem előtt tartva optimalizálni kell;

D. mivel a mentesítési eljárás keretében a mentesítésért felelős hatóság hangsúlyozni kívánja az uniós intézmények demokratikus legitimitása megerősítésének fontosságát; mivel ez magában foglalja az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozását, valamint a teljesítményalapú költségvetés-tervezés bevezetését és az emberi erőforrások megfelelő irányításának biztosítását;

([1]) HL C, C/2023/594, 2023.10.27.
([2]) HL L 193., 2018.7.30., 1. o.
([3]) HL L 122., 2019.5.10., 1. o.

1. megjegyzi, hogy a 33 decentralizált uniós ügynökség esetében a 2022. évi költségvetések kötelezettségvállalási előirányzatainak halmozott összege mintegy 3 471 millió EUR-t tett ki, ami 2021-hez képest 8,2 %-os növekedést jelent, a kifizetési előirányzatok esetében pedig a halmozott összeg 3 035 millió EUR-t tett ki, ami 2021-hez képest 1,78 %-os csökkenést mutat; megjegyzi továbbá, hogy a 3 035 millió EUR összegű kifizetési előirányzatokból mintegy 2 781 millió EUR-t az Unió általános költségvetéséből finanszíroztak, ami az ügynökségek 2022. évi teljes finanszírozásán belül 74,85 %-os részarányt képvisel (2021-ben ez 77,27 % volt); elismeri továbbá, hogy mintegy 935 millió EUR-t díjakból és illetékekből, valamint a részt vevő országok közvetlen hozzájárulásaiból finanszíroztak (ami 2021-hoz képest 28,23 %-os növekedést jelent);

2. megjegyzi, hogy az összes decentralizált uniós ügynökség 2022. évi végleges költségvetése (költségvetés-módosításokat követően) körülbelül 16 %-kal volt magasabb, mint 2021-ben, míg az inflációs ráta az Unióban 2022 októberében elérte a 11,5 %-ot; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy egyes ügynökségek költségvetése 2021 és 2022 között jelentősen, több mint 60 %-kal (ENISA, eu-LISA, EFCA), mintegy 30 %-kal vagy annál nagyobb mértékben (ELA, EEA, Frontex), illetve több mint 20 %-kal (EUSPA, EUAA) emelkedett;

3. tudomásul veszi az Európai Számvevőszéknek (a továbbiakban: a Számvevőszék) az uniós ügynökségekről szóló, 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) levont következtetését, miszerint az ügynökségek 2022. december 31-én véget ért pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolóinak számvevőszéki ellenőrzése kevésbé pozitív eredményeket hozott, mint az előző évben (2021), és továbbra is főleg a közbeszerzési eljárások hiányosságai álltak a szabálytalan kifizetések hátterében;

A Számvevőszék által feltárt főbb kockázatok

4. megjegyzi a számvevőszéki jelentés alapján, hogy az ügynökségek beszámolóinak megbízhatóságára vonatkozó, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok alkalmazásával megállapított és a nemzetközi számviteli standardokon alapul általános kockázat – csakúgy, mint 2021-ben – összességében alacsony;

5. megjegyzi, hogy a Számvevőszék a jelentésében foglaltak szerint úgy véli, hogy az ügynökségek beszámolóinak alapjául szolgáló bevételek jogszerűségét és szabályszerűségét érintő általános kockázat az ügynökségek többsége esetében alacsony, a részben önfinanszírozó ügynökségek esetében pedig – ahol külön szabályozás vonatkozik a díjak és egyéb bevételi hozzájárulások beszedésére – közepes, csakúgy, mint 2021-ben;

6. megjegyzi, hogy a Számvevőszék az ügynökségek beszámolóinak alapjául szolgáló kifizetések jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozó kockázatot általánosságban közepesnek minősíti, amely az egyes költségvetési címek esetében az alacsonytól a magas szintig terjed; megjegyzi, hogy a Számvevőszék véleménye szerint az I. cím (Személyzeti kiadások) esetében a kockázat általában alacsony, a II. cím (Igazgatási kiadások) esetében közepes, a III. cím (Operatív kiadások) esetében pedig az adott ügynökségtől és operatív kiadásainak jellegétől függően az alacsonytól a magasig terjed; rámutat arra, hogy a Számvevőszék véleménye szerint a III. címmel összefüggő kockázat hasonló, mint a II. cím esetében, de mivel az érintett III. cím szerinti összegek jóval magasabbak, a hatás nagyobbnak tekintendő;

7. aggodalommal jegyzi meg, hogy a Számvevőszék immár sorozatban ötödik éve úgy véli, hogy a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást fenyegető kockázat közepes, és elsősorban azoknak a közbeszerzési eljárásoknak tudható be, amelyek nem biztosították a lehető legjobb ár-érték arány elérését; megjegyzi továbbá, hogy a közpénzeket mindig hatékonyan kell felhasználni, figyelembe véve az adófizetők érdekeit;

8. megjegyzi, hogy a Számvevőszék úgy véli, hogy a költségvetési gazdálkodással kapcsolatos kockázat alacsony, azzal együtt, hogy a számvevőszéki ellenőrzés a lekötött előirányzatok nagyarányú átviteléről tanúskodik, amit azonban a Számvevőszék szerint a műveletek többéves jellege vagy az ügynökségek által nem befolyásolható okok indokoltak; felhívja az ügynökségeket, hogy ambiciózus fő pénzügyi teljesítménymutatók meghatározásával és a pénzügyi teljesítmény és a költségvetés teljesítményének aktív, egész évre kiterjedő nyomon követésével erősítsék meg költségvetési gazdálkodásukat és pénzügyi tervezésüket annak érdekében, hogy elfogadható százalékban tartsák fenn az átviteleket;

9. emlékeztet arra, hogy 2020-ban a Számvevőszék kísérleti jelleggel automatizált ellenőrzési eljárásokat alkalmazott több végrehajtó ügynökség elszámolásainak ellenőrzése terén; megállapítja, hogy 2021-ben a Számvevőszék az összes ügynökségre kiterjesztette ezen eljárások alkalmazását, azonban – a decentralizált ügynökségek esetében – a Számvevőszék csak a munkabérekkel kapcsolatban alkalmazott tíz eljárást; elismeri a Számvevőszék azon kötelezettségvállalását, hogy a digitális ellenőrzési technológia használatát más területekre is és valamennyi ügynökségre kiterjeszti; ezzel összefüggésben üdvözli a Számvevőszék által 2022-ben indított kísérleti projektet, amelynek célja az ügynökségek közbeszerzéseire irányuló ellenőrzés egyes elemeinek digitalizálása; felszólítja a Számvevőszéket, hogy folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a kísérleti projekt eredményéről;

10. üdvözli, hogy a Számvevőszék kijelentette, hogy a legtöbb esetben (a 2021 végéig lezáratlan 121 észrevételből 67 esetben) az ügynökségek korrekciós intézkedéseket hoztak a korábbi évek ellenőrzési észrevételeinek kezelése érdekében; aggodalommal jegyzi meg, hogy az előző évekből származó, az év végén még nyitott észrevételek száma a 2021-es 48-ról 2022-ben 54-re nőtt; felhívja az összes érintett ügynökséget, hogy azonosítsanak megfelelő korrekciós intézkedéseket, és folytassák erőfeszítéseiket a Számvevőszék folyamatban lévő vagy lezáratlan észrevételeinek nyomon követése érdekében;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

11. megelégedéssel állapítja meg, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a Számvevőszék valamennyi ügynökség esetében hitelesítő záradékot adott ki a beszámolók megbízhatóságáról; megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék valamennyi ügynökség esetében hitelesítő záradékot adott ki a beszámolók alapjául szolgáló bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről; megjegyzi, hogy a Számvevőszék valamennyi ügynökség esetében hitelesítő záradékot adott ki a beszámolók alapjául szolgáló kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről, az alábbi négy ügynökség kivételével: az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja (CdT), az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL), az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) és a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség (eu-LISA); aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék (a CdT esetében) 1,3 millió EUR, (a CEPOL esetében) 4,26 millió EUR, (az ECDC esetében) 0,6 millió EUR nem megfelelő kiadás miatt adott ki korlátozott véleményt, ami alapján a Számvevőszék a 2022-ben rendelkezésre álló összes kifizetési előirányzat 2,8 %-ára becsülte a nem megfelelő kiadások teljes összegét, továbbá az eu-LISA esetében 17,8 millió nem megfelelő kiadás miatt adott ki korlátozott véleményt;

12. megjegyzi, hogy az elszámolások megbízhatóságát illetően a Számvevőszék figyelemfelhívó bekezdést fogalmazott meg az Európai Gyógyszerügynökség (EMA), az Európai Unió Vasúti Ügynöksége (ERA), az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA), az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), az eu-LISA, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) számára; megjegyzi, hogy az az EMA esetében a „figyelemfelhívó bekezdés" az EMA korábbi londoni telephelyeire vonatkozó, 2039-ig tartó bérleti szerződést érintő, folyamatban lévő ügyhöz kapcsolódott, amely nem tartalmaz az idő előtti felmondásra vonatkozó rendelkezést, valamint a 2022. december 31-én 366 millió EUR-ra becsült potenciális kötelezettségekhez, továbbá az említett helyiségek haszonbérlője végső anyavállalatának pénzügyi teljesítményét övező bizonytalanságokhoz; tudatában van annak, hogy 2024. január 11-én az Európai Parlament Költségvetési Bizottsága eszmecserét tartott a hatósággal az EMA korábbi londoni helyiségeire vonatkozó albérleti szerződés esetleges módosításáról; megjegyzi, hogy az ERA-ra és az Eurojustra vonatkozó „figyelemfelhívó bekezdés" a Bizottság kísérleti projektje, egy új költségvetési, számviteli és pénzügyi rendszer (SUMMA) végrehajtásához kapcsolódott; megjegyzi, hogy az EUAA esetében a „figyelemfelhívó bekezdés" az Ukrajna elleni jogellenes és provokáció nélkül indított orosz agressziós háborúnak az EUAA tevékenységeire gyakorolt hatásával függött össze; megjegyzi, hogy az eu-LISA-ra vonatkozó „figyelemfelhívó bekezdés" a határregisztrációs rendszer végrehajtásának késedelmeihez és ezeknek az eu-LISA műveleteire gyakorolt hatásához kapcsolódott; megjegyzi, hogy a Frontex esetében a „figyelemfelhívó bekezdés" azzal a ténnyel függött össze, hogy a Frontex számviteli rendszerét már második éve nem hitelesítették, valamint azzal, hogy a schengeni térségen kívüli uniós országok hozzájárulásait helytelenül számították ki, így annak eredménye 3,2 millió EUR-val kevesebb lett, mint amennyit a Frontex 2022-es költségvetésébe be kellett volna fizetniük; megjegyzi, hogy az ESMA-ra vonatkozó „figyelemfelhívó bekezdés" a per kimenetelével kapcsolatos bizonytalansághoz kapcsolódott, és a számvevőszéki jelentés szerint ez a bekezdés az ESMA kifizetéseinek jogszerűségére és szabályszerűségére is teljes mértékben vonatkozik;

13. tudomásul veszi a Számvevőszéknek a schengeni társult országok hozzájárulásaira vonatkozó visszatérő észrevételét, amely szerint a megállapodásokban a hozzájárulások kiszámítására szolgáló módszerek sokfélesége magában hordozza a szóban forgó hozzájárulási megállapodások hibás végrehajtásának kockázatát; tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék a jelentésében felkéri az EUAA-t és a Frontexet, hogy a Bizottsággal együttműködve tisztázzák a schengeni társult országok által az említett ügynökségek költségvetéséhez nyújtott hozzájárulások kiszámításának jogalapját, szükség esetén a schengeni társult országokkal kötött megállapodások újratárgyalása révén, hogy a schengeni társult országok hozzájárulásai megfelelően tükrözzék ezen országok gazdaságának méretét az Unió gazdaságának méretéhez képest; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot, hogy rendezze ezt a kérdést a schengeni társult országokkal folytatandó következő tárgyalások során, amelyek a schengeni társult országoknak az EUAA és a Frontex munkájában való részvételére vonatkozó új megállapodásokról fognak szólni, annak érdekében, hogy azok egyértelműbbé váljanak;

14. aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék észrevételét a költségvetési gazdálkodás különböző aspektusaihoz kapcsolódó hiányosságokkal kapcsolatban, mint például az előirányzatok túlzott mértékű átvitele, a késedelmes kifizetések magas aránya és tizenhat ügynökség esetében a díjakkal/bevételekkel kapcsolatos kérdések; tudomásul veszi különösen a Számvevőszék azon észrevételét, hogy öt ügynökség (ACER, EFCA, ELA, eu-LISA és FRA) esetében strukturális és ismétlődően magas átvitelek történtek; ismételten felszólít az évenkéntiség költségvetési elvének tiszteletben tartására; megismétli a Számvevőszék ajánlását, miszerint az érintett ügynökségeknek tovább kell dolgozniuk költségvetés-tervezésük és költségvetés-végrehajtási ciklusaik javításán, hogy elkerüljék a munkaprogramok vagy közbeszerzési tervek végrehajtásában bekövetkező túlzott késedelmeket; üdvözli a több ügynökség (pl. az ACER, az eu-LISA és az FRA) által 2022-ben indított és végrehajtott intézkedéseket, amelyek célja a költségvetési tervezési és végrehajtási ciklusaik javítása;

15. emlékeztet azonban arra, hogy bizonyos esetekben az átvitelek magas szintje olyan tényezők következménye is, amelyek kívül esnek az ügynökségek befolyásán, mint például a többéves időszakokra bővülő tevékenységeik jellege, vagy annak szükségessége, hogy a pénzügyi évet meghaladó időszakokban munkaerőhiány miatt külsősöket foglalkoztassanak;

16. tudomásul veszi a számvevőszéki jelentés azon észrevételét, amely szerint 2022-ben több ügynökség (pl. az ECDC és az Europol) a támogatás kedvezményezettjei részére teljesített kifizetéseibe belefoglalta a bejelentett költségekhez kapcsolódó hozzáadottérték-adó (héa) visszatérítését, ami sérti a költségvetési rendelet 186. cikkének (4) bekezdését, mivel a Számvevőszék véleménye szerint a kedvezményezettek hatósági tevékenységet végző hatóságok voltak, ezért nem voltak jogosultak héa-visszatérítésre; tudomásul veszi az érintett ügynökségek érveit arra vonatkozóan, hogy miért térnek el a Számvevőszék álláspontjától ebben a kérdésben; megismétli a Számvevőszéknek az ügynökségeknek szóló ajánlását, hogy a támogatásokat az alkalmazandó szabályok betartásával kezeljék, különösen a hatóságnak minősülő kedvezményezettek számára történő héa-visszatérítés tekintetében; felhívja az Európai Uniós Ügynökségek Hálózatát (EUAN), hogy a költségvetési rendeletnek megfelelően alakítson ki közös értelmezést a héa-visszatérítésről;

17. emlékeztet annak fontosságára, hogy aktív párbeszédet alakítsanak ki és tartsanak fenn a Bizottság és az ügynökségek között a megfelelő források elosztásáról és a vonatkozó létszámtervek kidolgozásáról, különös tekintettel az álláshelyek kiosztásának besorolási fokozatára;

Teljesítmény

18. megjegyzi, hogy valamennyi ügynökség a teljesítménymérés részeként meghatározott kulcsfontosságú teljesítménymutatók (KPI-k), tervezett eredmények vagy stratégiai célok különböző rendszereit használja; hangsúlyozza, hogy az EUAN segítheti az ügynökségeket a fő teljesítménymutatók közös rendszerének alkalmazásában; megjegyzi, hogy 15 ügynökség esetében az éves munkaprogram végrehajtási aránya meghaladta a 95 %-ot, míg 14 ügynökség esetében ez az arány 2022-ben 95 % alatt maradt; megismétli az összes ügynökségnek címzett felhívását, hogy egy százalékban kifejezett, összesített számadat formájában számoljanak be a mentesítésért felelős hatóságnak éves munkaprogramjuk végrehajtási arányáról; nagyra értékeli az ügynökségek által teljesített fő teljesítménymutatókat, és hogy az ügynökségek felhívták a figyelmet azokra az intézkedésekre, amelyek javíthatják munkájuk hatékonyságát és eredményességét; azonban felszólítja az ügynökséget, hogy vegye figyelembe a még meg nem valósított vagy elmaradást tükröző mutatókat; ösztönzi az ügynökségeket, hogy használják fel az EUAN eszközeit e mutatók elérésének javítására;

19. megállapítja az összes ügynökség eredményeit és sikereit 2022-ben, az Ukrajna elleni provokáció nélküli és indokolatlan orosz katonai agresszió első évében; ezzel összefüggésben elismerését fejezi ki az ügynökségek gyors intézkedéseiért, amelyeket különböző területeken – így például a bel- és igazságügy (pl. EUAA, Frontex, Europol, FRA), a pénzügyi rendszerek felügyelete (pl. ESMA), a biztonság és védelem (pl. EASA), valamint a foglalkoztatás, a szociális ügyek és a társadalmi befogadás (pl. Eurofound) területén – hoztak azon kihívások ellenére, amelyeket a jogellenes ukrajnai háború mellett az Unió-szerte rekordszintű inflációs ráta és az energiaválság jelentettek;

20. hangsúlyozza, hogy az uniós ügynökségek fontos szerepet játszanak, mivel segítik az uniós intézményeket az uniós szakpolitikák kidolgozásában és végrehajtásában, és konkrét technikai, tudományos, operatív és irányítási feladatokat látnak el, valamint bizonyítékokon alapuló kutatást folytatnak; e tekintetben megismétli, hogy az ügynökségeket a rájuk bízott feladatoknak megfelelő szintű, megfelelő létszámú, stabilan foglalkoztatott személyzettel és elegendő anyagi erőforrással kell ellátni; ismét hangsúlyozza ezért, hogy megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokat kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy továbbra is igen magas teljesítési arány mellett hajtsák végre munkaprogramjaikat;

21. kiemeli az Unió bel- és igazságügyi ügynökségeinek fontos szerepét, mivel nélkülözhetetlenek az uniós politikák végrehajtásához, valamint az uniós intézmények és szervek, illetve a tagállamok számára nyújtott fontos támogatást az alapvető jogok, a biztonság és a jogérvényesülés terén, operatív, elemzési, irányítási és nyomonkövetési feladatok ellátása révén; megismétli ezért, hogy megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokat kell biztosítani a bel- és igazságügyi ügynökségek számára;

22. nagyra értékeli a foglalkoztatás, a szociális ügyek és a társadalmi befogadás területén működő ügynökségek (CEDEFOP, Eurofound, EU-OSHA, ETF és ELA) által végzett magas színvonalú munkát; emlékeztet ezen ügynökségek célzott megbízatására és igazgatótanácsaik különleges összetételére, amely a háromoldalúság elvén alapul, és így magában foglalja a nemzeti hatóságok és a szociális partnerek képviselőit is; elismeri, hogy tagjai révén az ügynökségek igazgatótanácsai biztosítják a ügynökségek munkája, valamint az érdekelt felek igényei és prioritásai közötti szükséges összhangot; megelégedéssel veszi tudomásul a hibrid ülések bevezetését és az írásbeli eljárások alkalmazását, amelyek hozzájárulnak a személyes részvétellel zajló ülések költségeinek csökkentéséhez;

23. hangsúlyozza, hogy az ügynökségek a legalkalmasabbak arra, hogy értékeljék az erőforrások felhasználását az éves munkaprogramjaik hatékony végrehajtása és megbízatásuk eredményes teljesítése érdekében; hangsúlyozza, hogy az ügynökségeknek együtt kell működniük az erőforrások helyes elosztása érdekében; kiemeli, hogy az ügynökségek döntő szerepet játszanak a megfelelő projektek támogatásában, például az európai zöld megállapodással, a szociális jogok európai pillérével vagy az Unió új migrációs és menekültügyi paktumával összhangban;

24. üdvözli az azonos területen működő ügynökségek, például az európai felügyeleti hatóságok, a bel- és igazságügyi ügynökségek, a foglalkoztatás, a szociális ügyek és a befogadás területén működő ügynökségek és más ügynökségek közötti együttműködést és koordinációt, valamint a különböző szakpolitikai területek ügynökségei közötti horizontális együttműködést;

25. aggodalommal veszi tudomásul a számvevőszéki jelentés alapján a két ügynökség (EUAA és EUSPA) által az Ukrajna elleni jogellenes és provokáció nélküli orosz agresszió által az ügynökségek tevékenységeire gyakorolt hatások kapcsán közzétett adatokat; ezzel összefüggésben tudomásul veszi az Ukrajnából menekülteket befogadó tagállamok megnövekedett támogatási igényét, valamint az orosz Szojuz hordozórakéták Galileo műholdakhoz kapcsolódó használatának megszakítását;

Hatékonyság és hatékonyságnövekedés

26. felhívja az ügynökségeket, hogy folytassák a szinergiák kialakítását (olyan területeken, mint a humán erőforrások, a beszerzés, a digitalizáció, az épületgazdálkodás, az IT-szolgáltatások és a kiberbiztonság), valamint az együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét más uniós ügynökségekkel a hatékonyság javítása érdekében, különös tekintettel az ukrajnai háború hatásaira és az inflációs feszültségekre; felhívja az összes ügynökséget, hogy vezessenek be egy rendszert és kritériumokat annak érdekében, hogy évről évre objektív és szemléletes módon nyomon kövessék az ügynökségek által az idő, a személyzet, a felhasznált energia stb. tekintetében elért nyereség és/vagy megtakarítás alakulását, és ezt jelentsék a mentesítésért felelős hatóságnak; felkéri az összes ügynökséget, hogy működjenek együtt – az EUAN-t is bevonva – egy olyan közös eszköz meghatározása és használata érdekében, amely lehetővé teszi az ilyen nyereségek és megtakarítások összehasonlítható módon történő jelentését;

27. ragaszkodik ahhoz, hogy az EUAN fontos szerepet játszik a szinergiák kialakításában, többek között azáltal, hogy segíti az ügynökségeket költségvetésük felhasználásának optimalizálásában egyebek mellett a közös beszerzési eljárások, partnerségek koordinálása, a prioritások újraértékelése, a költségcsökkentés stb. révén; ezzel összefüggésben elismeri a tíz tematikus EUAN alhálózat által végzett munkát; emlékeztet továbbá arra, hogy a közös kezdeményezések különböző nézőpontokat egyesítenek, csökkentik az erőfeszítések megkettőzését, fokozzák a tanulást és erősítik a résztvevők közötti kapcsolatokat; ösztönzi az EUAN-t, hogy erősítse meg koordinációs szerepét, és javasoljon további olyan közös eszközöket, amelyek segíthetik az ügynökségeket;

28. üdvözli a Számvevőszék horizontális ellenőrzését, amely során a Számvevőszék elemzi az ügynökségek éghajlati és energiaválságra adott válaszait, valamint azt, hogy hogyan számoltak be az éghajlat- és az energiapolitika terén kifejtett teljesítményükről; a számvevőszéki jelentés és az ügynökségek által a Parlament írásbeli kérdéseire adott válaszok alapján megállapítja, hogy 2022 végén 10 ügynökség (2021-ben 6 ügynökség) rendelkezett EMAS-tanúsítvánnyal (környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer), 22 ügynökség pedig nem rendelkezett EMAS-tanúsítvánnyal (ebből 15 ügynökség esetében folyamatban volt az EMAS-tanúsítási eljárás); felszólítja az összes érintett ügynökséget, hogy gyorsítsák fel az EMAS-tanúsítás folyamatát;

29. elismeréssel állapítja meg, hogy valamennyi ügynökség különböző mértékben intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy csökkentse környezeti hatását, és pozitívan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez; elismerését fejezi ki az ügynökségeknek (pl. az ACER-nek), amelyek hivatalosan elfogadtak (és végrehajtottak) egy a környezetbarátabbá tételre irányuló cselekvési tervet; megismétli azt az ajánlását, hogy valamennyi ügynökség fogadjon el többéves cselekvési terveket, amelyek kötelezettségvállalásokat foglalnak magukban a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére vonatkozóan, ami fenntartható épületek és munkaterületek használatával, az energiafogyasztás optimalizálásával, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású utazási módok előmozdításával, hibrid munkamódszerek alkalmazásával, valamint a fenntartható termékek és szolgáltatások előnyben részesítésével érhető el; felhívja az összes ügynökséget, hogy új irodahelyiségek keresésekor vegyék figyelembe a környezetvédelmi szempontokat; megismétli, hogy ebben az összefüggésben az EUAN potenciálisan szerepet tölthet be abban, hogy egyedi többéves cselekvési tervek kidolgozásával segíti az ügynökségeket;

30. üdvözli, hogy a 33 decentralizált ügynökség közül 19 szervezeti tervet vezetett be energiahatékonyságának és klímasemlegességének javítására; sajnálja azonban, hogy a számvevőszéki jelentés alapján a 33 decentralizált ügynökség közül 14 még nem fogadott el az energiahatékonyság javítására és a klímasemlegességre irányuló szervezeti tervet; megjegyzi, hogy 2022-ben egyetlen ügynökség sem tett közzé fenntarthatósági jelentést, ugyanakkor a Cedefop, az EIT és az Eurofound 2024-re tervezi ezt megtenni; ezzel összefüggésben emlékeztet a Számvevőszék ajánlására és sürgeti valamennyi ügynökséget, hogy javítsák klímasemlegességüket és energiahatékonyságukat olyan naprakész vállalati tervek révén, amelyek egyértelműen meghatározott, számszerűsített alapértékeket és célokat irányoznak elő a szénlábnyom és az energiafogyasztás csökkentésére, valamint fenntarthatósági jelentések vagy környezetvédelmi nyilatkozatok közzététele révén számoljanak be éghajlati, energetikai és környezeti teljesítményükről;

31. emlékeztet arra, hogy a papírmentes folyamatokra való átállás érdekében fontos növelni az ügynökségek digitalizálási szintjét a belső működés és irányítás, valamint az eljárások terén; megjegyzi, hogy ez a pozitív fejlemény hatással van a költséghatékonyságra; megelégedéssel nyugtázza, hogy 2022-ben további előrelépések történtek a munkafolyamatok és eljárások digitalizálása és optimalizálása terén, különösen ami a HR- és beszerzési eljárásokat illeti; az összes ügynökséget arra biztatja, hogy vezessenek be és alkalmazzanak fejlett minősített aláírást és minősített elektronikus aláírást biztosító szoftvereket a közbeszerzési és szerződéses dokumentumokhoz szükséges jóváhagyások és aláírások belső és külső partnerektől való beszerzéséhez; kéri az EUAN-t, hogy támogasson minden olyan kezdeményezést, amely felgyorsítja ezt a digitalizációs folyamatot, és továbbra is számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak a digitalizáció terén elért eredményekről;

32. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa az ügynökségek szakértelmének jobb kihasználását a releváns szakpolitikai területeken, például jelentések és tanulmányok kidolgozása, kutatások és felmérések végzése tekintetében, ami lehetővé teheti az uniós költségvetési források hatékonyabb felhasználását az alternatív megoldásokhoz képest; hangsúlyozza e tekintetben, hogy nincs kihasználva a foglalkoztatás, a szociális ügyek és a befogadás területén működő ügynökségek kapacitása a tekintetben, hogy – amennyiben ez megbízatásukkal egybevág – konkrét és releváns információkat, valamint a külső tanácsadókéval azonos minőségű anyagokat szolgáltassanak;

Személyzeti politika

33. megállapítja, hogy 2022-ben a 33 decentralizált ügynökség arról számolt be, hogy összesen 10 146 főt – tisztviselőket, ideiglenes alkalmazottakat, szerződéses alkalmazottakat és kirendelt nemzeti szakértőket – foglalkoztattak (2021-ben a személyi állomány összlétszáma 9 631 fő volt), ami 2021-hez képest 5,34 %-os növekedést jelent; a számvevőszéki jelentés alapján megállapítja, hogy a személyzet létszámában 2021 óta bekövetkezett növekedés nagyrészt a közelmúltban létrehozott ügynökségek (pl. az ELA) folyamatos kiépülésének, valamint az új feladatokkal megbízott ügynökségek (EFCA, EUAA és Frontex) növekedésének tudható be. elismerését fejezi ki azon ügynökségeknek (EIGE és EUSPA), amelyek 2022-ben 100 %-os végrehajtási arányt értek el létszámtervük tekintetében;

34. megjegyzi, hogy 5 ügynökségnél számoltak be kiégés eseteiről (összesen 16), és 19 ügynökségnél fordult elő 2022-ben, hogy számos alkalmazott túlórázott; kiemeli, hogy nem minden kiégési esetet regisztráltak hivatalosan; megjegyzi különösen, hogy az EFSA-nál (a személyzet 81 %-a) és az Eurofoundnál (a személyzet 97 %-a) nagyszámú alkalmazott túlórázott;

35. aggodalommal állapítja meg, hogy 2022-ben 33 ügynökség közül 15-ben a személyzet több mint 5 %-a kicserélődött, és négy ügynökségnél az az arány meghaladta a 10 %-ot; méltányolja az ügynökségek (pl. az EBA) által a magas fluktuációs arány megelőzése érdekében hozott célzott intézkedéseket; kiemeli annak fontosságát, hogy valamennyi ügynökség intézkedéseket hajtson végre a tehetséggondozás és -megtartás javítása érdekében; számít arra, hogy az EUAN fórumként szolgál majd tagügynökségei számára a bevált gyakorlatok cseréje és – amennyiben lehetséges – e téren való összefogása tekintetében;

36. megállapítja, hogy a decentralizált uniós ügynökségek személyzetének földrajzi egyensúlya a 27 tagú EU-ban valamivel nagyobb mértékben követi a tagállamok népességének arányát, mint a Bizottság személyzetének földrajzi egyensúlya; sajnálatosnak tartja, hogy hét tagállam alulreprezentált, tizenhét tagállam felülreprezentált, és három tagállam megközelítőleg kiegyensúlyozott képviselettel bír; emlékeztet arra, hogy az ügynökségeknek konkrét intézkedéseket kell hozniuk a földrajzi egyensúly javítása érdekében; megállapítja a „Szerződéses alkalmazottak alkalmazása decentralizált ügynökségekben” című, 2023. május 15-én közzétett tanulmány (a továbbiakban: a tanulmány) alapján, hogy a különböző régiókban a szerződéses alkalmazotti álláshelyek pénzügyi vonzereje hatással lehet a pályázók földrajzi sokféleségére;

37. kiemeli, hogy a földrajzi egyensúly továbbra is kihívást jelent számos ügynökség számára, amelyek személyzetének jelentős százaléka annak a tagállamnak az állampolgára, ahol az ügynökségek találhatók, ez a helyzet például a BEREC (58 % lett állampolgár), a CEDEFOP (47 % görög állampolgár), az EFSA (49 % olasz állampolgár), az EU-OSHA (46 % spanyol állampolgár) esetében; elismeri, hogy az ügynökségek érdemeken alapuló kiválasztási eljárásokat alkalmaznak, amelyek keretében egyenlő érdemek mellett előnyben részesítik az alulreprezentált tagállamok állampolgárait; felhívja az ügynökségeket, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a kiegyensúlyozott és igazságos földrajzi képviselet érdekében;

38. elismeri, hogy a tehetségek vonzása és a földrajzilag sokszínű munkaerő biztosítása az ügynökségek egyedi sajátosságaihoz (pl. helyszín, infrastruktúra, iskoláztatás, szakpolitikai terület), valamint külső korlátozó tényezőkhöz (pl. verseny a magánszektorral, a foglalkoztatás rövid távú szerződések miatti bizonytalansága, alacsony korrekciós együtthatók) kapcsolódik; elismeréssel veszi tudomásul a 2021. évi mentesítés nyomon követéséről szóló EUAN-jelentés alapján azokat az intézkedéseket, amelyeket az EUAN a vonzerő hiányának orvoslása és az ügynökségek személyzete reprezentativitásának javítása érdekében hozott az életkor, a nem és a földrajzi származás tekintetében;

39. aggodalommal veszi tudomásul a számvevőszéki jelentés észrevételeit a kirendelt nemzeti szakértők juttatásaival, a gyakornoki ösztöndíjakkal és a felvételi eljárásokkal kapcsolatos hiányosságokról, mivel a Számvevőszék 8 észrevételt tett, amelyek közül 3 szabálytalan kifizetésekhez kapcsolódott; felhívja az érintett ügynökségeket, hogy javítsák előzetes ellenőrzéseiket annak érdekében, hogy a kifizetéseket okirati bizonyítékok és a hatályos szabályok alapján hajtsák végre;

40. megállapítja, hogy 2022-ben a felső- és középvezetők szintjén 2021-hez képest némileg javult a nemek megoszlása: 66,59 %-uk férfi és 33,41 %-uk nő volt (szemben a 2021. évi 68, illetve 32 %-hoz), az igazgatótanácsi tagok körében pedig 60,33 % volt a férfi és 39,67 % a nő (2021-ben ez az arány 62 %, illetve 38 % volt); megjegyzi, hogy a személyzet esetében a nemek közötti egyensúly összességében romlott: 54,26 % volt férfi és 46,74 % nő (2021-ben ez az arány 50,3 %, illetve 49,7 % volt); felhívja az ügynökségeket, hogy törekedjenek a nemek közötti egyensúly javítására a felső vezetésben; ismételten kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vezetők vagy az igazgatótanácsok tagjainak jelölése és kinevezése során tartsák szem előtt a nemek közötti egyensúlyt; emlékeztet az ügynökségek azon törekvésére, hogy a Bizottsághoz igazodva a vezetés minden szintjén 50–50 %-os legyen a nemek aránya 2024 végére;

41. megállapítja, hogy valamennyi ügynökség intézkedéseket vezetett be a személyzet munkahelyi jóllétének, valamint a munka és a magánélet egyensúlyának javítása érdekében; megjegyzi, hogy ezen intézkedések száma és hatása ügynökségenként nagymértékben eltér, és láthatóan nincs olyan közös referenciakeret, amely az összes ügynökséget lefedné; felhívja az EUAN-t, hogy e tekintetben hangolja össze a közös referenciakeret kidolgozására irányuló erőfeszítéseket; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az ügynökségek nagy többsége intézkedéseket vezetett be a fogyatékossággal élő személyek integrációjára vonatkozóan; ezek az intézkedések a fizikai átalakításoktól, például az épületek kerekesszékkel való megközelíthetőségének biztosításától és a fő megközelítési pontokon elhelyezett rámpáktól, a személyzeti munkaállomásokon történő átalakításokig, a fogyatékossággal élő munkavállalókra vonatkozó egyedi munkafeltételekig és az egyéni igényeken alapuló speciális felszerelések biztosításáig terjednek; üdvözli továbbá az egyéb intézkedéseket, amelyek magukban foglalják az inkluzív gyakorlatoknak a humánerőforrás-politikákba való beépítését, például a fogyatékossággal élő jelöltek jelentkezésének ösztönzését, annak biztosítását, hogy a munkaerő-felvételi eljárások megkülönböztetésmentesek legyenek a fogyatékossággal élő személyek esetében, a képzés biztosítását a humánerőforrás-személyzet és a felvételi bizottságok számára a sokféleséggel és a befogadással kapcsolatos kérdésekről, valamint a nem tudatos előítéletek felderítéséhez és leküzdéséhez nyújtott iránymutatást; felhívja a nagyobb költségvetéssel rendelkező ügynökségeket, hogy a fogyatékossággal élő személyek integrációját, valamint a személyzet munkahelyi jóllétének és a munka és a magánélet egyensúlyának javítását célzó intézkedésekbe történő beruházásaikat ennek megfelelően alakítsák ki;

42. megjegyzi, hogy 17 ügynökség már elfogadta a sokféleségről és befogadásról szóló chartát, amelyet a sokféleséggel és befogadással kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó munkacsoport jóváhagyott; felkéri a többi ügynökséget, hogy haladéktalanul fogadják el a Chartát; üdvözli az EUAN által létrehozott, a sokféleséggel és a befogadással kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó munkacsoport aktív fejlődését; ezzel összefüggésben elismeréssel veszi tudomásul az EUAN által 2022-ben szervezett különböző tevékenységeket és rendezvényeket, mint például: - online megbeszélések a következő témákban: „A vezetés újradefiniálása – Nők az uniós ügynökségek élén”, „Az alfa vezetői kultúra leküzdése: hogyan válhat mindenki sikeres vezetővé”, valamint a fogyatékossággal élők nemzetközi napja alkalmából, „Erőt meríteni a sebezhetőségből” címmel tartott megbeszélések; - az EUAN sokféleséggel és befogadással kapcsolatos díjai, amelyek azon adminisztratív és humánerőforrás-kezdeményezéseket jutalmazzák, amelyek elősegítik az ügynökségeken belül jelenleg zajló, a sokféleséggel és befogadással kapcsolatos gyakorlatok tudatosítását és végrehajtását; felhívja az EUAN-t, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a sokféleséggel és befogadással kapcsolatban az ügynökségek személyzete körében végzett felmérés eredményeiről; felkéri az EUAN-t, hogy folyamatosan számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak a sokféleséggel és befogadással kapcsolatos ügyekben elért haladásról;

43. emlékeztet annak fontosságára, hogy hosszú távú emberierőforrás-politikát kell kidolgozni a munka és a magánélet közötti egyensúly, az egész életen át tartó pályaorientáció és a karrierfejlesztéshez szükséges egyedi képzési lehetőségek, a személyzet minden szintjén a nemek közötti egyensúly, a távmunka, a lecsatlakozáshoz való jog, a minden tagállam számára megfelelő képviseletet biztosító földrajzi egyensúly javítása, valamint a fogyatékossággal élő személyek felvétele és integrációja, illetve a velük szembeni egyenlő bánásmód és lehetőségeik előmozdítása tekintetében;

44. megjegyzi, hogy valamennyi ügynökség valamennyi alkalmazottját lefedően bevezettek a zaklatás megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó politikát és intézkedéseket, néhány ügynökség pedig a felső- és középvezetők számára külön intézkedéseket (pl. képzések, tudatosságnövelő vagy mentorálást nyújtó foglalkozások) vezetett be; megjegyzi továbbá, hogy 8 ügynökség arról számolt be, hogy 2022-ben 23 zaklatási ügy volt folyamatban vagy zárult le; megjegyzi, hogy egyes ügynökségeknél (pl. az ECDC, az ENISA, az EUAA) a személyzetet érintő eljárásokhoz (pl. zaklatási ügyek) az uniós közszolgálati jogra (uniós személyzeti szabályzat) szakosodott külső ügyvédi irodák segítségét kérik, még akkor is, ha az ügynökség saját jogi szolgálati osztállyal/egységgel rendelkezik; az EUAN által a 2021. évi mentesítés nyomon követéséről készített jelentés alapján megállapítja, hogy az esetek többségében az ügynökségek nem szembesültek zaklatással, amikor külső ügyvédi irodáktól vagy tanácsadóktól kellett segítséget kérniük;

45. megjegyzi, hogy Litvánia Legfelsőbb Bírósága 2022. február 23-i határozatában helybenhagyta az Európai Unió Bíróságának a C-948/19. sz. ügyben hozott ítéletét, amely a 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([4]) alkalmazási körébe tartozónak tekintette az uniós ügynökségek számára kölcsönzött munkavállalók ügyét; felhívja az összes uniós ügynökséget, hogy a minőségi munkakörülmények biztosítása, valamint az ismeretek és tapasztalatok elvesztésének megelőzése érdekében részesítsék előnyben az állandó alkalmazottakat a külső tanácsadókkal szemben;

46. emlékeztet arra, hogy a decentralizált ügynökségeknek lehetőségük van arra, hogy teljes személyzeti létszámuk legfeljebb 65 %-át szerződéses alkalmazottak felvételével biztosítsák, összhangban az Unió személyzeti szabályzatával, amely rendelkezés célja a rugalmasság biztosítása; ezzel összefüggésben a Parlamentben 2023. június 27-én tartott nyilvános meghallgatáson („Személyi és egyéb erőforrások az uniós ügynökségeknél, szerveknél és közös vállalkozásoknál”; a továbbiakban: nyilvános meghallgatás) elhangzott véleménycsere, valamint a tanulmány alapján megállapítja, hogy a Bizottság által a szerződéses alkalmazottak számának meghatározására alkalmazott egységes eljárások nem hagynak mozgásteret arra, hogy a szerződéses alkalmazottakat az ügynökségek megbízatásával összhangban lévő munkaterhelés-értékelés alapján vegyék fel, és korlátozzák az ügynökségek azon képességét, hogy rugalmasan alkalmazkodjanak a felmerülő igényekhez; a nyilvános meghallgatás alapján megállapítja továbbá, hogy a rövid távú üzleti igények és távollétek kezelésére igénybe vett ideiglenes személyzeti szolgáltatások költségei jelentősen meghaladják a szerződéses alkalmazottakkal kapcsolatos költségeket, ami kihívást jelent az Európai Unió Bíróságának 2021. november 11-i ítélete (C-948/19. sz. ügy) fényében, amely arra kötelezi az ügynökségeket, hogy szerződéses helyzetüktől függetlenül az „azonos munkáért azonos bér” elvét kövessék; megismétli az ügynökségeknek címzett felhívását, hogy a minőségi munkakörülmények garantálása, valamint az ismeretek és tapasztalatok elvesztésének megelőzése érdekében a lehető legnagyobb mértékben törekedjenek állandó személyzet felvételére, és felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő humánerőforrás-előirányzatokat;

47. a tanulmány alapján megállapítja, hogy a decentralizált ügynökségekben a szerződéses alkalmazottak száma mind abszolút értelemben, mind a teljes munkaerő relatív arányában nőtt az elmúlt évtizedben: a 2012. évi 17 %-ról 2021-re 21 %-ra, míg az idők során a IV. kategóriába tartozó szerződéses alkalmazottak létszáma nőtt a legnagyobb mértékben (2019-ben az összes besorolási csoportban arányuk elérte a 46 %-ot), ami azt jelezheti, hogy az ügynökségek az ügynökségek megbízatásán belüli alapvető feladatok ellátására alkalmazhatnak szerződéses alkalmazottakat; megérti, hogy a szerződéses alkalmazottaknak a munkaerő szerves részeként történő alkalmazása segít az ügynökségeknek a hatékonyságnövelési lehetőségek kimerítésében, miközben a megnövekedett feladatköröket kevesebb álláshely mellett is el tudják látni; rámutat azonban arra, hogy a hasonló feladatokra vonatkozó szerződéstípusok közötti eltérések jelentős hatással vannak a szerződéses alkalmazottak általános munkatapasztalatára és motivációjára, valamint hogy a szakosodottabb munkakörökben dolgozó szerződéses alkalmazottak nagyobb rotációja problémákat okozhat a szervezeti ismeretek megőrzése szempontjából; megjegyzi továbbá a tanulmány alapján, hogy a tagállamokban különböznek a szerződéses alkalmazottak bérei és a helyi bérek, mivel egyes ügynökségeknél (EGT, Eurofound, Europol) a szerződéses alkalmazottak fizetése valamennyi besorolási csoportban alacsonyabb volt, mint a tagállamok átlagfizetése (DK, IE, NL), míg a más ügynökségeknél (pl. ENISA, EIGE) foglalkoztatott szerződéses alkalmazottak fizetése magasabb volt, mint a helyi fizetések (EL, LT); megállapítja, hogy a szerződéses alkalmazottak munkaerő-felvételi folyamata három-kilenc hónapig vagy még tovább is eltarthat, és a különböző munkakörökért járó fizetések közötti különbségek hatással lehetnek a felvételi eljárásokra és azok sikerességi arányára;

Az összeférhetetlenségek megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

48. megállapítja, hogy egy ügynökség kivételével valamennyi ügynökség rendelkezik az összeférhetetlenség megelőzésére és kezelésére vonatkozó politikával; üdvözli a legtöbb ügynökség által az esetleges „forgóajtó-jelenségekkel” kapcsolatos belső eljárások és ellenőrzések megerősítése, valamint az Unió személyzeti szabályzatában előírt alkalmazandó szabályoknak való teljeskörű megfelelés biztosítása érdekében tett lépéseket; a 2021. évi mentesítés nyomon követéséről szóló EUAN-jelentés alapján megállapítja, hogy az ügynökségek igazgatótanácsi tagjai a legtöbb esetben nemzeti szintű közintézményektől érkeznek, ami az esetleges összeférhetetlenséget viszonylag alacsony szinten tartja; ugyanezen jelentés alapján megállapítja, hogy az igazgatótanácsi tagok többnyire az irányításért és a felügyeletért felelősek (csak nagyon kevés esetben hoznak operatív döntéseket), és amikor ezek a tagok szabályozott iparágakban fognak dolgozni, bizonyos korlátozó intézkedéseket hoznak velük szemben, figyelembe véve, hogy e tagok nem kötelesek pl. munkavállalási engedélyt kérni; felhívja az EUAN-t, hogy bocsássa a Parlament rendelkezésére az ügynökségek által a gyakorlatban hozott korlátozó intézkedések kimerítő listáját; végül a tanulmányból megállapítja, hogy úgy tűnik, hogy a szerződéses alkalmazottak nincsenek kitéve nagyobb kockázatnak a forgóajtó-jelenség problémájához való hozzájárulás tekintetében;

49. a 2021. évi mentesítés nyomon követéséről szóló EUAN-jelentés alapján megállapítja, hogy hogy egyes ügynökségek úgy vélik, hogy a megbízatásaik, az általuk végzett feladatok, valamint a működési környezetük és hátterük miatt kevéssé vannak kitéve az összeférhetetlenség és a lobbista nyomásgyakorlás kockázatának, ami befolyásolja, hogy milyen mértékben tartanak szükségesnek egy korrupcióellenes stratégiát, míg más ügynökségek az ilyen kockázatoknak való nagyobb kitettségük miatt teljeskörű korrupcióellenes stratégiákat vezettek be, amelyeket egyes esetekben az OLAF-fal közösen dolgoztak ki; megismétli ezzel összefüggésben, hogy rendszeresen frissíteni kell az átláthatóságra, az összeegyeztethetetlenségekre, az összeférhetetlenségre, a „forgóajtó-jelenségre” és a jogellenes lobbizásra vonatkozó szabályokat, valamint a csalás elleni stratégiákat; az ügynökségek 2021. évi mentesítésről szóló nyomonkövetési jelentése alapján megállapítja, hogy a legtöbb ügynökség nem tervezi belső korrupcióellenes stratégia kidolgozását, míg egyes ügynökségek (pl. az EBH, az EIOPA) esetében a csalás elleni stratégiáik tartalmaznak korrupcióellenes stratégiát;

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/104/EK irányelve (2008. november 19.) a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről (HL L 327., 2008.12.5., 9. o.).

50. üdvözli az érdekképviselők, az érintett felek, a lobbisták és az ügynökségek közötti valamennyi találkozó jegyzőkönyveinek közzétételét, amennyiben ilyen találkozókra van szükség; felszólítja azon ügynökségeket (pl. az EASA-t), amelyek nem hoztak létre weboldalt az ilyen ülések közzétételére, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg; megjegyzi, hogy tevékenységük jellegéből adódóan egyes ügynökségek (pl. BEREC, CEPOL, CdT, EU-OSHA) nem szerveznek találkozókat lobbistákkal;

51. megjegyzi, hogy valamennyi ügynökség érdekeltségi nyilatkozatot kér igazgatótanácsi tagjaitól és felső vezetésétől, és azokat közzéteszi a honlapján; megjegyzi továbbá, hogy a legtöbb ügynökség közzéteszi honlapján az igazgatótanácsi tagok, a vezetőségben dolgozó alkalmazottak, a külső szakértők és a házon belüli szakértők önéletrajzát vagy hátterének rövid ismertetését; kiemeli, hogy egyes ügynökségek (pl. Cedefop, EFSA, ELA, ENISA) esetében az igazgatótanács egyes tagjainak és póttagjainak önéletrajzát nem teszik közzé; felhívja ezeket az ügynökségeket, hogy haladéktalanul tegyék közzé ezeket az önéletrajzokat honlapjukon;

52. kiemeli, hogy a legtöbb ügynökség arról számolt be, hogy 2022-ben nem voltak összeférhetetlenségi eseteik, míg 9 ügynökség számolt be ilyen esetekről; megjegyzi, hogy a vizsgált ügyek a korábbi foglalkoztatásra (ACER), a pénzügyi érdekeltségek, például a kapott tiszteletdíj bejelentésének elmulasztására, vagy a közeli családtagok érdekeltségére (EMA), a felvételi eljárásokra (EMSA), az igazgatótanács tagjainak a személyzettel kapcsolatos eljárásokban való részvételére (Eurojust) és a szolgálati jogviszony megszűnését követő foglalkoztatásra (Europol) vonatkoztak; üdvözli az ügynökségek általános lezárási arányát ezekben az esetekben (21 bejelentett és kivizsgált ügyből 19 lezárt eset), valamint hogy az ügynökségek az érdekeikre gyakorolt kedvezőtlen hatások 2022-ben történő elkerülése érdekében válaszintézkedéseket hoztak; megismétli annak fontosságát, hogy szigorú belső szabályok és keretek álljanak rendelkezésre a zaklatás, az összeférhetetlenség vagy a forgóajtó-jelenség megelőzése érdekében, ezáltal biztosítva a legszigorúbb etikai normákat és növelve a közvélemény uniós intézményekbe vetett bizalmát;

53. megjegyzi, hogy valamennyi ügynökség rendelkezik a visszaélést bejelentő személyekkel kapcsolatos politikával; megállapítja, hogy 52 visszaélési ügyet jelentettek be és vizsgáltak ki, amelyek közül 47 ügyet zártak le (köztük az EMA-hoz bejelentett 37 külső visszaélési ügyet), és 2 ügy (Frontex) az OLAF vizsgálata alatt állt 2022-ben; felhívja az összes ügynökséget annak biztosítására, hogy a visszaélések bejelentéséről szóló (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]) vonatkozó követelményeivel összhangban egyedi, biztonságos és hatékony bejelentési csatornák álljanak rendelkezésükre;

Közbeszerzés

54. súlyos aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék 2022-ben 48 hiányosságot állapított meg a közbeszerzés terén (a 2021. évi 34-hez és a 2020. évi 18-hoz képest), és hogy az érintett ügynökségek száma 2022-ben 24 érintett ügynökséggel nőtt (a 2020. évi 14 ügynökséghez képest); aggasztónak tartja, hogy továbbra is ezek hiányosságok jelentik a szabálytalan kifizetések legnagyobb forrását, amelyek a 2022-ben vagy a korábbi években jelentett szabálytalan közbeszerzési eljárásokból erednek; megismétli a Számvevőszék ajánlását, miszerint a keretszerződések végrehajtásakor az érintett ügynökségeknek kizárólag a keretszerződésben meghatározott áruk és szolgáltatások beszerzésére irányuló egyedi szerződéseket szabadna kötniük; megismétli továbbá a Számvevőszék azon ajánlását, hogy az érintett ügynökségeknek tovább kell javítaniuk közbeszerzési eljárásaikat, biztosítva az alkalmazandó szabályoknak való teljeskörű megfelelést, többek között a meglévő szerződések módosításának feltételei tekintetében;

55. üdvözli az e-közbeszerzési eszközök uniós ügynökségek általi fokozott használatát; megjegyzi, hogy az ügynökségek által leggyakrabban használt e-PRIOR modulok az e-pályáztatás, az e-benyújtás és az e-számlázás; megjegyzi továbbá, hogy 2022-ben 20 ügynökség fogadta el és vezette be a közbeszerzési irányítási eszközt, 7 ügynökség tesztelte azt, 23 ügynökség pedig bevezette a minősített elektronikus aláírási eszközöket; felhívja az összes ügynökséget, hogy vezessék be ezeket az eszközöket, dolgozzanak tovább közbeszerzési folyamataik teljeskörű digitalizálásán, és folyamatosan tájékoztassák a mentesítésért felelős hatóságot az e téren elért eredményekről;

56. emlékeztet arra, hogy valamennyi közbeszerzési eljárás esetében fontos az ajánlattevők közötti tisztességes verseny biztosítása és az áruk és szolgáltatások lehető legjobb áron való beszerzése, tiszteletben tartva az átláthatóság, az arányosság, az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elvét; felkéri az összes ügynökséget, hogy vezessék be a Bizottság által kifejlesztett valamennyi e-közbeszerzési informatikai eszközt; valamennyi ügynökséget felszólítja, hogy javítsák közbeszerzési eljárásaikat, továbbá mutassanak példát, és alkalmazzák a meglévő uniós közbeszerzési irányelvben foglalt szociális záradékot annak biztosítása érdekében, hogy a közbeszerzési szerződésekben részt vevő gazdasági szereplők megfeleljenek az uniós jog, a nemzeti jog vagy a kollektív szerződés, illetve az alkalmazandó nemzetközi környezetvédelmi, szociális vagy munkajogi rendelkezések által a környezetvédelmi, szociális és munkajog területén megállapított valamennyi alkalmazandó kötelezettségnek;

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

Belső kontroll

57. aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék megállapításait az irányítási és kontrollrendszerek területén (a közbeszerzési és humánerőforrás-problémák kivételével), ahol 2022-ben hiányosságokat figyeltek meg az adatminőség és a teljesség hiányosságai, az engedélyezésre jogosult tisztviselő megfelelő felhatalmazása nélkül végrehajtott kiadások, a megfelelő utólagos/előzetes ellenőrzések hiánya, valamint a juttatások, támogatások és kötelezettségvállalások kezelése terén; megjegyzi, hogy az e területeken tett összesen 24 megállapításból 3 szabálytalan kifizetésekhez kapcsolódott; határozottan kitart amellett, hogy az ilyen hiányosságok elkerülése érdekében hatékony irányítási és kontrollrendszerekre van szükség; megismétli felhívását, hogy az ügynökségek megfelelő működésének biztosítása érdekében meg kell erősíteni az irányítási és kontrollrendszereket;

58. megjegyzi, hogy 2022 végén valamennyi ügynökség arról számolt be, hogy végrehajtotta a felülvizsgált, COSO-n alapuló belsőkontroll-keretrendszert, és hogy elvégezte a belsőkontroll-keretrendszer éves értékelését; megismétli az összes ügynökséghez intézett felhívását, hogy legalább az elemek szintjén közöljék az értékelés eredményeit, ugyanakkor ösztönzi az ügynökségeket, hogy készítsenek részletesebb jelentést, például a belső kontrollra vonatkozó elv szerint;

59. megjegyzi, hogy a Számvevőszéknek a korábbi évek észrevételeinek hasznosulásáról szóló jelentése szerint 2022-ben 64 észrevételt zártak le, 57 észrevétel esetében pedig a végrehajtás még folyamatban volt, illetve még váratott magára; felhívja az ügynökségeket, hogy gondosan hajtsák végre az észrevételekben megfogalmazottakat, és javítsák tovább belsőkontroll-kereteiket; végezetül megjegyzi, hogy 8 ügynökség arról számolt be, hogy 2022-ben 23 ügyet kezelt az OLAF, és ezek közül 11-et abban az évben lezártak;

Egyéb

60. üdvözli, hogy az ügynökségek 2022-ben további lépéseket tettek kiberbiztonságuk és a birtokukban lévő digitális nyilvántartások védelmének megerősítése érdekében; elismerését fejezi ki azon ügynökségeknek (ECDC, ECHA, EIGE, ENISA), amelyek az uniós intézmények és szervek kiberbiztonságáról és információbiztonságáról szóló uniós rendeletek fényében elfogadták vagy frissítették kiberbiztonsági és információbiztonsági politikáikat; megjegyzi, hogy egyes ügynökségek (pl. a CEPOL) még nem fogadtak el ilyen politikákat, mivel létszámtervükben nem szerepelnek az e rendeletek végrehajtásához szükséges álláshelyek; felhívja az érintett ügynökségeket, hogy a lehető leghamarabb találjanak ideiglenes megoldásokat (például osszák meg a megfelelő forrásokat más ügynökségekkel), és határozzák meg a tartós megoldás módját; kéri az EUAN-t, hogy segítse elő az ügynökségek közötti jobb információcserét ebben az összefüggésben; felhívja az érintett ügynökségeket, hogy folyamatosan tájékoztassák a mentesítésért felelős hatóságot az ezen ügyekben elért haladásról;

61. a nyilvános meghallgatáson elhangzott véleménycsere alapján megjegyzi, hogy a kiberfenyegetések folyamatosan növekednek, és az ENISA költségvetésének ennek megfelelően növekednie kell, még akkor is, ha nem bízzák meg új feladatokkal, hanem egyszerűen csak növelik a hatáskörét; (2) a Bizottság kiberbiztonsági szolidaritási és kiberrezilienciáról szóló jogi aktusai révén az ENISA további források nélkül új feladatokat kapna; (3) nagyon fontos, hogy az ügynökségekkel közösen, világos és átlátható módszer segítségével elvégezzék és formalizálják a szükséges források értékelését, ha az ügynökségek megbízatásai megerősödnek vagy hatásköreik bővülnek; felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezeket a szempontokat, és emlékeztet arra, hogy a kiberbiztonság területén az egyes ügynökségeknek beruházásokat kell végrehajtaniuk a jogi követelményeknek való megfelelés érdekében;

62. üdvözli az ügynökségek arra irányuló lépéseit, hogy különböző csatornákon, többek között honlapjaikon és a közösségi médián keresztül bemutassák és közzétegyék munkájuk eredményeit; felkéri az ügynökségeket, hogy folytassák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy a nagyobb átláthatóság és a nyilvános elszámoltathatóság biztosítása érdekében a média és a közösségi média csatornáinak jobb felhasználása révén egyértelmű és hozzáférhető nyelven számoljanak be a teljesítményre vonatkozó releváns információkról az uniós polgároknak és a nyilvánosságnak; elvárja, hogy az ügynökségek e tekintetben jelentést tegyenek a mentesítésért felelős hatóságnak;

63. üdvözli „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című bizottsági közleményt, amelynek célja a jelentéstételi követelmények 25 %-kal történő észszerűsítése és egyszerűsítése a zöld, a digitális és a gazdasági tematikus területen, valamint felhívja az uniós ügynökségeket, hogy a szükségtelen adminisztratív terhek csökkentése érdekében egyszerűsítsék belső eljárásaikat;

64. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az e mentesítési eljárás hatálya alá tartozó ügynökségeknek, valamint Tanácsnak, a Bizottságnak és a Számvevőszéknek, és gondoskodjon annak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (L sorozat) való közzétételéről.